

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrť leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravništvu v stolnem
farovžu.

Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Pomislika vredne resnice.

Deželni zbori, tedaj tudi naš štajerski, začeli so 6. t. m. zborovati. V njih Slovenci, razun na Kranjskem, nikder ničesar ne opravimo. Povsod so naši nasprotniki v večini. Iz med njih so nam tako zvani liberalci najbolj sovražni. Le nemški konservativci so nam bolj prijazni in pravični. Edino ž njih pomočjo smo vrlega g. Hermana spravili v deželni odbor v Gradcu. Ko bi nemški kmetje tudi volili liberalce, potem bi se nam godilo še hujše. Vendar nemški štajerski kmeti tega ne storijo. Dobro vedo, kam liberalci merijo in zato ne volijo nobenega več. Vsi se držijo trdno pravne stranke. Ta pa namerjava, kedar do oblasti prodere, dati in priznati pravice, katere grejo vsakemu narodu, deželi, cesarstvu in sv. Cerkvi. Resnično, prava avstrijska stranka! Najbolj močna je na Českem in Tirolskem, pa tudi drugod vedno več ljudi sprevidi, da je ta stranka za mir in blagor Avstrije edino prava. Tudi na Koroškem se širi. Nemci in Slovenci se nje poprijemajo. Z združenimi močmi hočejo težki jarem liberalizma otresti. Ravno te dni so razposlali oklic do volilcev št. Mohorskega in Trbiškega okraja ter svarujejo ljudi, naj ne volijo v deželni zbor — liberalca.

1. Pravijo njim: pomislite, kako je zdaj pri naših dačah! Ali niso poslednja leta strahovito narastla? Skoro njih nismo kos več zmagati. Mnogo denarjev gre zdaj na pomnoženo število uradnikov in kancelij, ki so pa vendar neprilično in od kmeta predaleč po mestih in trgih raztepane. Neznano denarja se potroši na železnice. Potem pa se pri njih ostudno in brez srama bogatijo grabežljivi podvzetniki, denarni mešetarji, liberalni poslanci in celo ministri, kakor smo iz Ofenheimove pravde zvedeli. Ravno pretečeni mesene je državni zbor zopet za novo železnico v Saleburškem dovolil 50,000 gld. od milje na 90 let. Vse to imamo od liberalne večine državnih in deželnih poslancev.

2. Kako je z našim premoženjem in

posestvom? Ničesar ne moremo prav v denar spraviti, ne zrnja, ne živine, ne lesa. Vsa kupčija ves obrt hira. Mnogo fabrik je delo ustavilo, delalce razpustilo. To so zopet liberalci zakrivili. Strahoviti denarstveni polom in po njem pred svetom razkrita nepoštenost in sleparstvo nas je pri naših tržicah spravilo skoro ob vse zaupanje.

3. Kako je z volilno pravico pri kmetih? Jako slabo. To kažejo številke. Velikih posestnikov je 100 in 4. Vsi plačajo 50,830 fl. dače. Za deželni zbor volijo 10 poslancev. Mestjanov in tržanov je 45,000. Dače plačajo 142,594 fl. in volijo 9 poslancev. Kmetov ljudi pa je 295,400, ki plačujejo 586,226 fl. dače in vendar volijo le 14 zastopnikov. Tedaj pride eden poslanec pri velikih posestnikih na 10 ljudi in 5086 fl. dače, pri mestjanih na 5106 duš in 35,844 fl., pri kmetih pa še le na 20.746 oseb in na 41.872 fl. davka. Veliko mestjanov voli 2krat, ker njihove trgovske zbornice še posebej volijo svojega poslanca. Liberalen mestjan voli v s a k s a m, kmet pa po volilnih možih, ktere potem liberalci begajo, strahujejo in podmitujejo, da volijo liberalca.

To je vendar dvojna, trojna in čveterna mera pri volilni pravici!

Še hujše se kmetu godi pri volitvah za državni zbor. Po številu duš in donesku na dači bi kmeti imeli voliti 11 poslancev, odmerjeni so pa njim le 4.

4. Kako je s sv. vero in katoliško Cerkvo? Kamor tukaj liberalci merijo, to lahko vidimo iz tega, kar se godi na Laškem, Švicarskem, Nemškem, v Braziliji itd. Papež so zajeti, škofi in mešniki pregnani ali v ječe zaprti, verniki so oropani pastirjev, cerkva in farožev. Vse to pa naši liberalci po svojih novinah hvalijo. Komaj čakajo, da bi se njim enako razsajanje zoper sv. vero in Cerkev dovolilo.

5. Naposled kako je z novo šolo? Vsak razumen kmet ve ceniti dobroto dobrih šol. Vendar da mu liberalci v vsak kot šolske gradove tiščijo, otroke s premnogimi predmeti preoblagajo,

v najpotrebnejših rečeh: branji, pisanji in računjenji pa zanemarjajo, to mu ne more biti po volji. Deco do 14. leta po šolskih klopih vlačiti je po nekaterih krajih celo nemogoča reč. Najbolj pa kmeta boli videti, kako se verski nauk v šolah zaničuje. Sv. križ so iz učilnic spravili; molitve pred in po šoli več ni, šolska meša je odpravljena; svetih procesij se šolska mladež ne udeležuje. Mnogo dragih šol je brez učiteljev. Stariši se neusmileno kaznujejo, ako časih otroka doma pridržijo. Razun tega pa postaja mladina od leta do leta bolj razposajena, posli nevbogljivi, varnost povsod manjša To je sad liberalizma. Tako govorijo Korošci!

Resnično, kdor vse to prav pomisli, ta ne bode liberalca nikdar volil.

Gospodarske stvari.

Selar.

Med imenitniše povrtno sočivje spada selar. To ve vsaka dobra kuharica in pridna gospodinja. Selarja pa je več sort. Na Angleškem pridelujejo neko sorto, ktera ima metenico ali perje z debelimi stebli. Okoli perja se nasiplje od časa do časa prst; stebila postanejo tako bleda in bela in njihovo meso je nježno in dišečega, milega okusa. Taka stebila se potem ali sirova s peprom in soljo ali pa na jesihu in olju povživajo.

Bolj znan in navaden je pa gomoljnat selar: to je naš navadni selar z debelim korenem. Njegova korenina vzraste debela in mesnata in kuhana daje salato od marsikoga kaj obrajtano. Perje se pa kakor petersilija rabi kot začimba v meseno juho. Tretja sorta, rezni selar, rodi le perje ali metenico in nobenega gomolja na korenini.

Za posejanje selarjevega semena se izbere gnojna greda. Poseje se že začetka meseca marca, kolikor mogoče redko in plitvo v prst. Ko je seme vsejano, se zemlja zravnja in trdno potepa. Če je suho, se mora pridno zamakati ali zalivati. Blizo srede meseca majnika se sajenke iz zemlje lepo rahlo potrgajo in na dobro pripravljeno in pognojeno gredo pod milim nebom $1\frac{1}{2}$ črevlja narazen v 4 palce globoke ljuknjice presadijo.

Če hočemo lepe in debele gomole vzrediti, se more potem selar pogostoma okopavati. Po prvem okopanju je dobro zemljo s sprhnjenim, dobrim gnojem potrositi, da jo gnoj do dobrega pokrije. Dalje se mora za obilno zamakanje skrbeti. Dobro je tudi zunanjo perje od časa do časa rahlo potrgati in zemljo, ko se je selar že močno ukoreninil, zgoraj nekoliko od korena odgrebsti. Tako se dobijo debeli in mesnati gomoli dobrega okusa in mehkega mesa.

Proti koncu meseca oktobra se posamezni gomoli varno iz zemlje poberejo, tanke koreninice po straneh rahlo odstranijo, spodnje pa pustijo.

Zunanja metenica, ki daje mimogredé rečeno, dobro zdravo klajo, posebno kravam, keciar se teletijo, se do srca potrga in posamezni gomoli v kleti v vlažen pesek položijo, srce navzgor, korenine navzdol in tako do rabe hranijejo. Skrbeti se mora tudi pozneje, da pesek presuh ne postane in toraj je dobro od časa do časa ga nekoliko poškopiti.

Sadjerejec v spomladi.

Zdaj ima priden sadjerejec vse roke polne dela. Treba je mlada drevesa presajati, obrezovati in trebiti. Ravno tako se obrezujejo drevesa piramidna, to so drevesa, ki rastejo v podobi turna in potem špalirna drevesa. Marelice in breskve ob stenah in v špalirih se mraza in solnca še vedno morajo skrbno varovati. Le pri milem vremenu se po dne odeje proč vzamejo. Na drevesih, ki so bila ali po snegu, ali vetru ali mrazu poškodovana, se mora poskudovan les do zdravega lesa lepo izrezati, rane pa zamazati.

Če je potrebno stara drevesa na novo cepiti ali požlahtniti, se mora to zdaj zgoditi in sicer za kožo. Nikdar pa se ne smejo na vseh vejah drevesa cepiti, ampak za enkrat le na dveh in potem, če so se cepiči lepo prijeli, še le druge veje zaporedoma. S sadnimi drevesi, ktera pri vsej primerni skrbi ne morejo do nobene moči priti, se mora zdaj to zgoditi, kar pomlajenje sadnih dreves imenujemo. Pri tem opravku se starikaste veje polagoma požagajo ali porežejo in iz mlajših se naredi nova krona. Le črešnje se ne dajo tako pomladiti. Pri črešnjah se pomaga, ako se zemlja okoli debla v širjem kolobaru okrog korenin prekoplje in prerahlja. Rakove rane se morajo do zdravega lesa izrezati in z drevesnim voskom zamazati. Marelice in breskve se zdaj, ko se listni in cvetni popki natanko med seboj ločijo, obrežejo, zlasti v prvih letih po požlahtnjenju, če njih hočemo zdravih in krepkih imeti. Cveteče sadno drevje se mora, če je vreme suho, zamakati. Po slani je dobro cveteča drevesa pred solncem poškopiti. Drevesca, ki so bila leto poprej okulirana, se morajo pregledati in subi les nad očesom poprečno odrezati, če so se očesa prijela. Črešnje in sploh koščičasto sadje se prve dni meseca aprila jenja, peškinasto pa začenja požlahtnovati.

Beli ženof dobra klajina pripomoč slasti kdar druge klaje primanjkuje. Po starem gospodarskem pravilu bi moral dober gospodar ob svečnici še polovico sena in slame za zimsko pokladanje živini imeti. Letošnjo zimo pa bode gotovo le malo kmetovalcev, ki so tako srečni, da bi s pripravljenim krmo segali. Kajti že jeseni ni bilo preobilno sena in krme in cena živine je bila tako nizka, da se človek ni mogel lahko odločiti število repov v hlevu pičli krmi in visoki njeni ceni primerno znižati.